

Aan
de Voorzitter van de Eerste Kamer
der Staten-Generaal
Binnenhof 21-23
2513 AA 's-Gravenhage

Datum	Uw kenmerk	Ons kenmerk	Bijlage(n)
01 april 2004	129601.27	ME/EM/4022615	

Onderwerp
Artikel 51a van de Gaswet

Bij brief van 19 november 2003 hebben de leden van de fractie van de PvdA vragen gesteld over artikel 51a van de Gaswet. Met dit schrijven geef ik antwoord op de gestelde vragen. Een afschrift van deze brief stuur ik naar de Voorzitter van de Tweede Kamer der Staten-Generaal.

Artikel 51a van de Gaswet luidt als volgt:

- 1. In verband met een betrouwbare energievoorziening kan Onze Minister een gastransportbedrijf opdragen een of meer transporten van gas met voorrang uit te voeren.*
- 2. Een besluit als bedoeld in het eerste lid wordt onverwijld bekendgemaakt in de Staatscourant.*

Dit artikel is bij amendement van 17 december 2002 (Kamerstukken II, 2002-2003, 28 174, nr. 53) in de Gaswet opgenomen en is sinds 1 maart 2003 van kracht. De leden van de PvdA-fractie vroegen hoe de bevoegdheid van de Minister van Economische Zaken om gastransportbedrijven, in verband met een betrouwbare energievoorziening, op te dragen een of meer transporten van gas met voorrang uit te voeren, zich verhoudt tot het bepaalde in de artikelen 10 en 15 van de Gaswet. In artikel 10, tweede lid, van de Gaswet, heeft het gastransportbedrijf belast met het beheer van het landelijk gastransportnet (hierna: landelijk gastransportbedrijf) tot taak voorzieningen te treffen in verband met de leveringszekerheid.

Op basis van artikel 15, eerste lid, van de Gaswet, kan een gastransportbedrijf op drie gronden weigeren het transport van gas uit te voeren. Eén van die gronden is dat het verrichten van het beoogde transport het gastransportbedrijf zou verhinderen zijn in artikel 10 van de Gaswet beschreven taken, zoals het treffen van voorzieningen in verband met de leveringszekerheid, te vervullen. Aan de taak van het landelijk gastransportbedrijf voorzieningen te treffen in verband met de leveringszekerheid is

Bezoekadres
Prinses Beatrixlaan 5-7

Doorkiesnummer
(070) 379 76 55

Telefax
(070) 379 78 41

Hoofdkantoor
Bezuidenhoutseweg 30
Postbus 20101
2500 EC 's-Gravenhage

Telefoon (070) 379 89 11
Telefax (070) 347 40 81
Email ezpost@minez.nl
Website www.minez.nl

X-400 adres S=EZPOST/C=NL/A=400NET/P=MIN EZ
Internetadres ezpost@minez.nl

Verzoeken bij beantwoording van deze brief ons kenmerk te vermelden

invulling gegeven met het ontwerpbesluit leveringszekerheid Gaswet, dat zich thans in de afrondende fase bevindt.

Naar mijn mening is sprake van een essentieel verschil tussen de taak en de weigeringsgronden opgenomen in respectievelijk artikel 10, tweede lid, en artikel 15, eerste lid, van de Gaswet, en de bevoegdheid van de Minister van Economische Zaken zoals omschreven in artikel 51a. Dit verschil is gelegen in het moment waarop beide hun beslag krijgen. De taak van het landelijk gastransportbedrijf kan worden gekarakteriseerd als ex ante, het bedrijf moet voorzieningen treffen teneinde een bepaalde situatie te bereiken. Ook het weigeren van gastransport kan worden gekarakteriseerd als ex ante, voorafgaand aan het transport wordt het geweigerd. De bevoegdheid zoals geformuleerd in artikel 51a is een ex post bevoegdheid, de Minister van Economische Zaken kan een dergelijke 'voorrangsoverdracht' pas geven indien er reden is te veronderstellen dat de betrouwbare energievoorziening bedreigd wordt. Het ex post karakter is gelegen in het feit dat met een dergelijke voorrangsoverdracht wordt ingegrepen in reeds overeengekomen gastransporten. Dit in tegenstelling tot bovengenoemde taak van het landelijk gastransportbedrijf en het weigeren van transport, die beide hun beslag krijgen voordat een transportovereenkomst tot stand komt.

Ten aanzien van het ontwerpbesluit leveringszekerheid Gaswet vroegen de leden van de fractie van de PvdA of Gasunie de incidenteel benodigde transportcapaciteit, ten behoeve van de gaslevering aan kleinverbruikers bij temperaturen tussen - 9°C en - 17°C, op voorhand moet onttrekken aan de markt, of dat in het voorkomende geval met behulp van artikel 51a de problematiek kan worden aangepakt. De variant waarbij het landelijk gastransportbedrijf ex ante transportcapaciteit reserveert voor extreme temperaturen is inmiddels met de Tweede Kamer der Staten-Generaal besproken. Ik ben van mening dat dit qua effectiviteit de voorkeur verdient. Zoals ik in het hiernavolgende uiteen zal zetten, kleven aan ex post ingrijpen middels de bevoegdheid neergelegd in artikel 51a praktische bezwaren. Zoals reeds eerder geschetst (Kamerstukken II, 2003-2004, 29 303, nr. 7), realiseer ik mij dat de genoemde maatregel een ex ante marktverstoring inhoudt, maar ik vind deze proportioneel gezien het primaire doel: leveringszekerheid voor kleinverbruikers.

Voorts vroegen de leden welke criteria worden gehanteerd voor de toepassing van de in artikel 51a neergelegde bevoegdheid. Alleen in situaties waar sprake is van een (aanstaande) bedreiging van de energievoorziening zou gebruik van deze bevoegdheid redelijk zijn. Hiermee wordt immers ingegrepen in bestaande contracten. Aan deze bevoegdheid kleef een belangrijk praktisch bezwaar. Het is fysiek niet mogelijk gastransport eenmaal binnen de pijplijn met voorrang uit te voeren, omdat geen onderscheid gemaakt kan worden in de bestemming van gas. Wel mogelijk is het voorrang te geven door het afsluiten van afnemers of het beperken van hun afname. Hierdoor kan men spreken van voorrang voor die afnemers die hierdoor niet worden getroffen. Afsluiten kan enerzijds door het afschakelen van Nederlandse afnemers,

anderzijds kunnen buitenlandse gasstromen bij de ingang van het Nederlandse net worden geblokkeerd. Bij het afsluiten wordt een gesloten privaatrechtelijke overeenkomst ondergeschikt gemaakt aan de noodzaak voor bepaalde afnemers de energievoorziening in stand te houden. Dat is een zware ingreep. Daar waar het het blokkeren van transitstromen betreft moet hier ook het Europeesrechtelijke aspect in betrokken worden. Voor een dergelijke zware ingreep moet een hele goede reden bestaan. Of een situatie het gebruik van de bevoegdheid zoals neergelegd in artikel 51a van de Gaswet rechtvaardigt, moet van geval tot geval bekeken worden. De zwaarte van de ingreep maakt het onmogelijk bij voorbaat eenduidige criteria vast te stellen voor het gebruik ervan.

Tot slot stelden de leden van de fractie van de PvdA de vraag welke gastransporten met voorrang zullen worden uitgevoerd indien de bevoegdheid van artikel 51a is toegepast. Bij nota van wijziging op het voorstel van wet tot wijziging van de Elektriciteitswet 1998 en de Gaswet in verband met implementatie en aanscherping toezicht netbeheer (Kamerstukken II, 2003-2004, 29 372, nr. 11) wordt de mogelijkheid gecreëerd bij ministeriële regeling regels te stellen over het waarborgen van het netbeheer van alle netten en het transport van gas in buitengewone omstandigheden. Daar waar de voorrang de vorm krijgt van het afschakelen van afnemers zullen deze regels de basis vormen voor de volgorde waarin voorrang wordt verleend.

(w.g.) mr. L.J. Brinkhorst
Minister van Economische Zaken